VEROHALLINTO
Esikunta- ja oikeusyksikkö
Lauri Luukkonen

28.11.2022

Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

T&K-vähennyksen voimaantuloa on siirrettävä vuodella eteenpäin

Lausuntona eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostossa käsiteltävänä olevaan lakialoitteeseen tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennyksistä esitän Verohallinnon puolesta kunnioittaen seuraavaa.

Lain ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2023. Lakia sovellettaisiin verovuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa vain yleistä lisävähennystä koskevilta osin. Ylimääräistä lisävähennystä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2024 toimitettavassa verotuksessa.

Verohallinto esittää, että lainsäädännön voimaantuloa tulee siirtää vuodella eteenpäin. Tämä tarkoittaisi, että yleistä lisävähennystä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vasta vuodelta 2024 toimitettavassa verotuksessa ja vastaavasti ylimääräistä vähennystä vasta vuodelta 2025 toimitettavassa verotuksessa. Perustelut tälle ovat seuraavat:

- Sääntely vaikuttaa ensimmäisenä niihin verovelvollisiin, joiden tilikausi päättyy tammikuussa 2023. Näiden verovelvollisten osalta verovuoden 2023 yhteisöjen ilmoittaminen on mahdollista jo tammikuun 2023 puolella.

- Aloitteessa arvioidaan, että aloite aiheuttaa "*vaikutuksia viranomaisten toimintaan siltä osin kuin Verohallinnon tulisi sopeuttaa toimintaansa ehdotetun lain vuoksi. Käytännössä Verohallinnon tulisi muotoilla prosessi yhdistelmävähennyksen huomioon ottamiseksi verotuksessa sekä ohjeistaa sekä verovelvollisia lisävähennysten vaatimisesta että verovirkailijoita niiden hyväksymisestä*." **Verohallinto korostaa, että se on jo erittäin pitkällä verovuotta 2023 koskevien lainsäädännön uudistusten käyttöönotossa. Lakialoite edellyttäisi uusia järjestelmätöitä, erinäisten lomakemuutosten valmistelua sekä käytännön verovalvonnan sekä asiakkaiden ohjauksen järjestämistä. Resursseja tarvitaan myös projektinhallintaan, kouluttamiseen sekä tiedottamiseen, myös testaukset vaativat aikaa. Nämä muutokset eivät enää ehdi normaaliin verovuoden 2023 vuosipäivitysprosessiin.**

- Ehdotetun yhdistelmävähennyksen soveltamiseen liittyy useita tulkinnanvaraisia kysymyksiä. Jotta tulkinnasta saataisiin yhteneväistä, asiassa tarvitaan huomattavasti Verohallinnon ohjeistusta esimerkkien kanssa. On arvioitu, että Verohallinnon ohjeistus asiassa tulee olemaan useita kymmeniä sivuja pitkä. Ohjeistusprosessi rinnastuu työmäärällisesti pitkälti lainvalmisteluun ja edellyttää sekä sisäistä että ulkoisten sidosryhmien kuulemista ja ohjeiden kääntämistä. Tällä aikataululla on täysin mahdollista, että ohjeistus saataisiin julkistettua vasta pitkälti lain voimaantulon

jälkeen tai jopa sen jälkeen, kun ensimmäiset ehdotetun lain mukaista vähennystä vaativat verovelvolliset olisivat jo antaneet veroilmoituksensa. **Verohallinto katsoo, että viranomaisen olisi tarpeellista ohjeistaa näin tulkinnallisesta asiasta jo hyvissä ajoin ennen veroilmoitusten antamista. Tilanne, jossa samaan aikaan pohditaan miten sääntelyn tulkintaraamit rakentuvat sekä jouduttaisiin ohjaamaan jo verovelvollisia esimerkiksi Verohallinnon neuvontapalveluissa, ei ole missään määrin toivottava.** Kun verovelvolliset joutuisivat vaatimaan veroilmoituksellaan vähennystä jo ennen ohjeistuksen antamista, olisi tämä omiaan johtamaan mahdollisesti lisävähennyksen vaatimiseen sellaisten kustannusten perusteella, joista vähennystä ei lähtökohtaisesti myönnettäisi ja täten epäyhdenmukaisiin lopputuloksiin verotuksessa. Tästäkin syystä sääntelyn voimaantuloa tulee lykätä vuodella. Verohallinto tuo esille myös sen, että ehdotetun lain on tarkoitus kannustaa T & K- investointien tekemiseen. Jotta kannustinvaikutus toteutuisi, tulisi verovelvollisille olla selvää, millä tavoin lakia tulkitaan ja millaisen toiminnan perusteella lisävähennyksen saa. Erityisesti tällaisista tavoitetta vasten olisi tarkoituksenmukaista, että Verohallinnon ohje olisi mahdollisuuksien mukaan käytettävissä jo ennen sen verovuoden alkua, jolta lisävähennystä on tarkoitus vaatia. Tähän liittyen Verohallinto tuo myös esiin, että ensimmäisten verovuotta 2023 koskevien lakien soveltamista vaativien verovelvollisten verovuosi on voinut alkaa jo vuoden 2022 alkupuolella.

- Kun tarkastellaan normaalia vuosimuutosprosessia, Verohallinto arvioi normaalisti tarvitsevansa vähintään kolme kuukautta aikaa valmistella ja työstää muutoksia. **Jos lakialoite kuitenkin etenee siten, että lait tulevat voimaan jo vuoden 2023 alusta alkaen, Verohallinto tarvitsee ehdottomasti tiedon lain sisällöstä (valiokunnan mietintö) seuraavan kahden viikon kuluessa**. Tämä kuitenkin tarkoittaa, että muutoksia ajetaan Verohallinnossa läpi todella kiireellisinä, IT-järjestelmiä ei ehditä testaamaan kunnolla, ja esimerkiksi ohjeistukset jäävät pitkälti ensi vuoden puolelle. Riski virheistä verotusprosessin joka vaiheessa kasvaa.

Verohallinto myös korostaa, että aikataulu lausunnon antamiselle on ollut erittäin tiukka. On mahdollista, että kaikkia yksityiskohtia tällä aikataululla ole ehditty huomioida.

Johtava asiantuntija Lauri Luukkonen